

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ THÔNG TIN & TRUYỀN THÔNG**

TRẦN THỊ DUNG

**NÂNG CAO ĐỘ TIN CẬY CHO HỆ THỐNG MÁY CHỦ
PHỤC VỤ TRUY CẬP INTERNET**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC MÁY TÍNH

THÁI NGUYÊN - 2016

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ THÔNG TIN & TRUYỀN THÔNG**

TRẦN THỊ DUNG

**NÂNG CAO ĐỘ TIN CẬY CHO HỆ THỐNG MÁY CHỦ
PHỤC VỤ TRUY CẬP INTERNET**

Chuyên ngành: Khoa học máy tính

Mã số: 60480101

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC MÁY TÍNH

Người hướng dẫn khoa học: TS. LÊ QUANG MINH

THÁI NGUYÊN - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tên tôi là Trần Thị Dung, học viên cao học lớp CK13A, chuyên ngành Khoa học máy tính, khoá 2014-2016. Tôi xin cam đoan luận văn thạc sĩ “**Nâng cao độ tin cậy cho hệ thống máy chủ phục vụ truy cập Internet**” là công trình nghiên cứu của riêng tôi, số liệu nghiên cứu thu được từ thực nghiệm và không sao chép.

Học viên

Trần Thị Dung

LỜI CẢM ƠN

Được sự phân công của Khoa sau Đại học trường Đại học Công nghệ Thông tin và Truyền thông và sự đồng ý của thầy giáo hướng dẫn TS. Lê Quang Minh, tôi đã thực hiện đề tài “**Nâng cao độ tin cậy cho hệ thống máy chủ phục vụ truy cập Internet**”. Để hoàn thành luận văn này, tôi xin chân thành cảm ơn các thầy, cô giáo đã tận tình hướng dẫn, giảng dạy trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu ở trường Đại học Công nghệ Thông tin và Truyền thông - Đại học Thái Nguyên.

Xin chân thành cảm ơn sâu sắc tới thầy giáo hướng dẫn TS. Lê Quang Minh đã tận tình, chu đáo, định hướng và hướng dẫn tôi thực hiện luận văn này. Mặc dù đã có nhiều cố gắng để thực hiện đề tài này một cách hoàn chỉnh nhất. Song do buổi đầu mới làm quen với công tác nghiên cứu khoa học, tiếp cận với thực tế cũng như hạn chế về kiến thức và kinh nghiệm nên không thể tránh khỏi những thiếu sót nhất định mà bản thân chưa thấy được. Tôi rất mong nhận được sự góp ý của quý thầy cô và các bạn đồng nghiệp để luận văn được hoàn chỉnh hơn.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày 15 tháng 5 năm 2016

Học viên

Trần Thị Dung

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC KÝ HIỆU, TỪ VIẾT TẮT	v
DANH MỤC CÁC BẢNG	vi
DANH MỤC HÌNH ẢNH	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	2
4. Phương pháp nghiên cứu	2
5. Cấu trúc luận văn.....	3
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN VỀ ĐỘ TIN CẬY CỦA HỆ THỐNG	4
1.1. Khái niệm về độ tin cậy của hệ thống	4
1.1.1. Khái niệm về hệ thống và phân tử	4
1.1.2. Định nghĩa về độ tin cậy	4
1.1.3. Chỉ số độ tin cậy của hệ thống	5
1.2. Vai trò của độ tin cậy hệ thống.....	15
1.3. Các bước tính toán độ tin cậy hệ thống	18
1.3.1. Xây dựng sơ đồ logic theo cấu trúc hệ thống.....	18
1.3.2. Thuật toán chuyển đổi sơ đồ cấu trúc logic sang đồ thị liên kết....	20
1.3.3. Trục giao hóa các toán tử logic.....	27
1.3.4. Chuyển đổi mô hình logic sang giá trị đại số.....	28
CHƯƠNG 2: CÁC PHƯƠNG PHÁP DỰ PHÒNG NÂNG CAO ĐỘ TIN CẬY CỦA HỆ THỐNG	30
2.1. Bài toán dự phòng trong hệ thống	30

2.2. Các phương pháp dự phòng truyền thống	31
2.2.1. Phương pháp dự phòng nóng	31
2.2.2. Phương pháp dự phòng lạnh	33
2.2.3. Phương pháp dự phòng theo cơ chế bỏ phiếu (chập 3).....	36
2.2.4. Phương pháp dự phòng bảo vệ tích cực	37
2.3. Thuật toán đảm bảo độ tin cậy của hệ thống	39
2.3.1. Mô hình hệ thống sử dụng dự phòng tĩnh	39
2.3.2. Mô hình hệ thống sử dụng dự phòng tích cực	41
CHƯƠNG 3: ỨNG DỤNG VÀ GIẢI PHÁP XỬ LÝ DỰ PHÒNG	
CHO HỆ THỐNG MÁY CHỦ	44
3.1. Bài toán độ tin cậy cho các máy chủ DNS Anycast	44
3.1.1. Vai trò và tầm quan trọng của máy chủ DNS	44
3.1.2. Cấu trúc phân cấp, nguyên tắc hoạt động của DNS server	45
3.1.3. Công nghệ định tuyến Anycast	46
3.1.4. Những thách thức hiện nay đối với hệ thống DNS Anycast.....	49
3.2. Bài toán nâng cao độ tin cậy cho máy chủ DNS Anycast và phương án... 50	
3.2.1. Phát biểu bài toán	50
3.2.2. Phương án dự phòng giải quyết bài toán độ tin cậy cho máy chủ DNS.....	52
3.3. Xây dựng chương trình thử nghiệm và đánh giá kết quả	53
3.4. Kết luận và đánh giá kết quả của bài toán	57
KẾT LUẬN	58
1. Kết luận.....	58
2. Hướng nghiên cứu tiếp theo	58
DANH MỤC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN	
VĂN ĐƯỢC CÔNG BỐ	60
TÀI LIỆU THAM KHẢO	61
PHỤ LỤC	63

DANH MỤC KÝ HIỆU, TỪ VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Từ tiếng Anh	Từ hoặc cụm từ
AP	Active Protection	Phương pháp dự phòng chủ động
MTTF	Mean Time To Failure	Thời gian hoạt động an toàn trung bình
MTBF	Mean Time Between Failure	Thời gian trung bình giữa hai lần hỏng
MTTR	Mean Time To Repair	Thời gian trung bình sửa chữa sự cố
DNS	Domain Name Service	Dịch vụ phân giải tên miền
PDS	Primary DNS Server	Máy chủ tên miền chính
SDS	Secondary DNS Server	Máy chủ tên miền phụ
WSN	Wireless Sensors Network	Mạng cảm biến không dây
TLDs	Top-Level Domains	Tên miền mức đỉnh
SLDs	Second-Level Domains	Tên miền mức hai

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1: Bảng giá trị độ tin cậy của hệ thống HCS theo từng cấu hình	42
Bảng 3.1: Kết quả tính độ tin cậy hệ thống trong các phương án.....	55

DANH MỤC HÌNH ẢNH

Hình 1.1: Biểu diễn hàm mật độ phân phối xác suất	6
Hình 1.2: Biểu diễn hàm phân phối xác suất	7
Hình 1.3: Biểu diễn độ tin cậy của phân tử.....	8
Hình 1.4: Biểu diễn hàm phân phối và độ tin cậy.....	10
Hình 1.5: Biểu diễn cường độ hồng học	10
Hình 1.6: Các khoảng cách làm việc và khoảng cách phục hồi.....	12
Hình 1.7: Một kịch bản phát hiện lỗi và sửa lỗi.....	14
Hình 1.8: Sơ đồ của hệ các phân tử nối tiếp	19
Hình 1.9: Sơ đồ của hệ các phân tử song song	19
Hình 2.1: Hệ thống dự phòng nóng.....	31
Hình 2.2: Hệ thống dự phòng lạnh.....	33
Hình 2.3: Hệ thống dự phòng lạnh với 2 phân tử	34
Hình 2.4: Hệ thống dự phòng lạnh với 3 phân tử	35
Hình 2.5: Phương pháp dự phòng theo cơ chế chập 3	37
Hình 2.6: Cơ chế dự phòng tích cực	37
Hình 2.7 Cấu hình HCS có dự phòng (1: Cấu hình ban đầu; 2-8: Cấu hình với dự phòng)	39
Hình 2.8: Phương pháp dự phòng tích cực cho hệ thống.....	41
Hình 2.9: Nhân bản cấu hình với bộ 5 vi xử lý.....	43
Hình 3.1: Cấu trúc phân cấp của tên miền	45
Hình 3.2: Cơ chế hoạt động của Anycast (nguồn vnnic.vn).....	47
Hình 3.3: Thông tin bảng định tuyến trong Anycast (nguồn vnnic.vn).....	47
Hình 3.4: Phân bổ DNS Anycast trên thế giới (nguồn wikipedia.org).....	48
Hình 3.5: Mô hình dự phòng cho máy chủ DNS Anycast.....	51
Hình 3.6: Chức năng chương trình thử nghiệm	53
Hình 3.7: Mã nguồn chính cài đặt thuật toán tính độ tin cậy.....	54
Hình 3.8: Kết quả tính toán của chương trình demo	54
Hình 3.9: Biểu đồ so sánh độ tin cậy của các phương án dự phòng	56

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Cuộc cách mạng của khoa học kỹ thuật trong lĩnh vực công nghệ đã bắt đầu tạo ra các hệ thống dự phòng, đó là các hệ thống siêu phức tạp hỗ trợ con người trong các lĩnh vực của đời sống: khoa học máy tính, giao thông vận tải, năng lượng và các ngành khác của xã hội... Các hệ thống dự phòng có thể thay thế hoặc hỗ trợ con người trong kỹ nguyên công nghệ, nó tạo ra các hệ thống siêu phức tạp trong các lĩnh vực của nền kinh tế. Hệ thống dự phòng không đơn thuần chỉ là một hệ thống đơn giản mà là hệ thống được đặc trưng bởi một số lượng lớn các yếu tố thành phần, có cấu trúc phức tạp với các chương trình tính toán, điều khiển các hoạt động của nó. Đây chính là những hệ thống có tính ứng dụng cao, tham gia vào trong tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội hiện đại.

Cũng chính vì các hệ thống này đã tham gia tất cả các lĩnh vực trong xã hội nên nền sản xuất xã hội luôn phải đối mặt với nguy cơ các hệ thống, thiết bị không sẵn sàng để hoạt động một cách chính xác, cùng với việc thao tác sai và những sai lầm không đáng có trong quá trình thiết kế chế tạo thiết bị... đã làm cho cấu trúc hệ thống bị phá vỡ, các chức năng của hệ thống hoạt động không chính xác. Các hệ thống kỹ thuật hiện đại, phức tạp nếu không đảm bảo được độ tin cậy thì hệ thống coi như không tồn tại.

Đối mặt với những hệ thống không hoạt động, thiết bị cho kết quả không chính xác... chúng ta thấy được nguy cơ xảy ra đối với mỗi hệ thống. Vì vậy, việc cần phát triển nhanh chóng các phương pháp đánh giá độ tin cậy của các hệ thống ở tất cả các giai đoạn thiết kế, thử nghiệm, sản xuất, hoạt động là điều hết sức quan trọng và cần thiết.

Độ tin cậy và khả năng hoạt động an toàn của hệ thống phụ thuộc vào cấu trúc của hệ thống (cấu trúc logic) và độ tin cậy của các thành phần cấu